

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

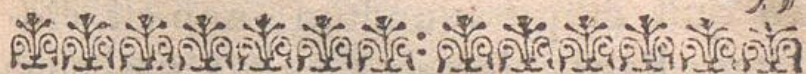
Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

Consideratio XVIII. Mundus Christo oppositus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

CONSIDERATIO XVIII.

MYNDVS CHRISTO OPPOSITVS.

I. **N**emo potest duobus dominis
 servire : aut enim unum odio
 habebit, & alterum diliget : aut unum
 sustinebit, & alterum contemnet.
 Non potestis Deo servire & mammo-
 næ. (a) Adulteri (Amor mundi ad-
 ulterat animam) (b) nescitis, quia
 amicitia hujus mundi, inimica est Dei ?
 Quicumque ergo voluerit esse amicus
 hujus sæculi, inimicus Dei constitui-
 tur. (c) Audisti: Non vis inimicus
 esse Dei? noli amicus esse hujus mun-
 di: nam si amicus fueris hujus mun-
 di, inimicus eris Deo. Quomodo e-
 nim non potest fieri adultera conjux,
 nisi inimica sit viro suo: sic anima a-
 dultera amore rerum sæcularium, non
 potest nisi inimica esse Deo. (d) Ergo
 inimici sunt Dei omnes amatores mun-
 di, omnes inquisitores nugarum. (e)

N iiii

(a) *Matth. 6.* (b) *August. 10. 10. hom. 34.* (c) *Jacobi 4.* (d) *August. in Ps. 91* (e) *Beda in Iac. 4.*

296 CONSIDERATIO XVIII.

Si quis diligit mundum, non est charitas Patris in eo. (f) Quæ enim participatio iustitiæ cum iniquitate? aut quæ societas luci ad tenebras?... Quis autem consensus templo Dei cum idolis? Vos enim estis templum Dei vivi: sicut dicit Deus: Quoniam inhabitabo in illis, & inambulabo: & ero illorum Deus: & ipsi erunt mihi populus. Propter quod exite de medio eorum (*infidelium, & mundanorum*) & separamini, dicit Dominus. (g) Nolo vos socios fieri dæmoniorum. Non potestis calicem Domini bibere, & calicem dæmoniorum: non potestis mensæ Domini participare, & mensæ dæmoniorum. (h) *Atque vel ipsi mundi affecta, palam agnoscunt & edicunt, quàm dissimiles, quàm oppositi sint Christo.* Contrarius est, *inquiunt,* operibus nostris, & improperat nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata disciplinæ nostræ. Factus est nobis in traditionem cogitationum nostrarum. Gravis est nobis etiam ad videndum, quoniam dissimilis est aliis vita illius, & immutatæ viæ ejus. Tanquam nu-

(f) 1. Ioan. 2. (g) 2. Cor. 6. (h) 1. Cor. 10.

MUND CHRISTO OPPOS. 297

gaces æstimati sumus ab illo, & abstin-
 net se à viis nostris tanquam immun-
 ditiis, & præfert novissima justorum,
 &c. (i) *Audiamus & ipsam Veritatem,*
Christum. Mundus me odit: quoniam
 testimonium perhibeo de illo, quòd
 opera ejus mala sunt. (k) Vos (*Iu-*
daeos, & animales homines alloquitur) de
 deorsum estis, ego de supernis sum.
 Vos de mundo hoc estis, ego non
 sum de hoc mundo. (l) *Et discipulos*
suos alloquens: Si mundus vos odit, sci-
 tote quia me priorem vobis odio ha-
 buit. Si de mundo fuissetis, mundus
 quod suum erat, diligeret: quia verò
 de mundo non estis, propterea odit
 vos mundus. (m) Ego rogabo Patrem,
 & alium Paracletum dabit vobis, ut
 maneat vobiscum in æternum, Spiri-
 tum veritatis, quem mundus non
 potest accipere, quia non videt eum,
 nec scit eum. Pacem relinquo vobis,
 pacem meam do vobis: non quomodo
 mundus dat, ego do vobis. (n) *Et*
sublevatis oculis in cœlum; Pater, in-
quit, manifestavi nomen tuum homi-

N v.

(i) Sap. 2 (k) Ioan. 7. [1] Ioan. 8. (m) Ioan.
 15. (n) Ioan. 14.

298 CONSIDERATIO XVIII.

nibus, quos dedisti mihi de mundo. Ego pro eis rogo: Non pro mundo rogo (*id est, eis qui vivunt secundum concupiscentiam mundi, ex Augustino*) sed pro his, quos dedisti mihi: quia tui sunt. Et jam non sum in mundo, & hi in mundo sunt. Et ego ad te venio. Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi: ut sint unum, sicut & nos. Ego dedi eis sermonem tuum, & mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut & ego non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos à malo. De mundo non sunt (*audin', & perpendis istam repetitionem?*) sicut & ego non sum de mundo. Pater iuste, mundus te non cognovit: ego autem te cognovi: & hi cognoverunt, quia tu me misisti. Pater, quos dedisti mihi, volo, ut ubi sum ego, & illi sint mecum. (o) *Hactenus Christus in sermone illo, quem habuit ultimum, sciens quia venit hora ejus ut transeat ex hoc mundo ad Patrem. (o) Rex est Christus. At attende, unde sit regnum ejus, & vide, num tu de*

(o) Ioan. 17. [p] Ioan. 13.

MUND. CHRISTO OPPOS. 299

regno Christi sis. Interrogatus à Pilato an
 esset rex, respondit: Regnum meum
 non est de hoc mundo. Regnum meum
 non est hinc. (q) Ergo Christus Rex est,
 sed non mundi, non amatorum mundi.
 Quis ergo horum rex? Ille, de quo Chris-
 tus: Venit princeps hujus mundi, & in
 me non habet quidquam. (r) Nunc
 princeps hujus mundi ejicietur foras.
 (s) Vbi Augustinus, Princeps hujus
 mundi, inquit, id est, princeps malo-
 rum omnium qui habitant in mundo;
 diabolus ille & satan, cujus invidiâ mors
 intravit in orbem terrarum: imitantur
 autem illum, qui sunt ex parte illius.
 (t) Hic est, qui seducit gentes: (u)
 adversarius noster, qui tanquam leo
 circuit quærens quem devoret. (x)
 Nolite locum dare diabolo. (y) No-
 lite esse de mundo, de regno diaboli, quod
 non potest stare, sed finem habet. (z)
 Nolite esse de civitate Babyloniorum. Ipsi
 de mundo sunt: ideò de mundo lo-
 quuntur, & mundus eos audit. Nos
 ex Deo sumus. (Scribit dilectus Veri-
 tatis Discipulus) Qui novit Deum, au-

(q) Ioan. 18. (r) Ioan. 14. (s) Ioan. 12. (t)
 Sap. 2. [u] Apoc. 20. (x) I. Petri 5. (y) Efbef.
 4. [z] Marc. 3.

300 CONSIDERATIO XVIII.

dit nos : qui non est ex Deo, non audit nos : in hoc cognoscimus spiritum veritatis & erroris. (aa) Si quis Spiritum Christi non habet, hic non est ejus : (bb) non habet hæreditatem in regno Christi ; (cc) cujus regni non erit finis : (dd) qui dedit semetipsum pro peccatis nostris, ut eriperet nos de præsentis sæculo nequam. (ee)

II. Duas in mundo civitates faciunt duo amores : Jerusalem facit amor Dei ; Babyloniam facit amor sæculi. Interroget ergo se quisque, & inveniet unde sit civis. (a) Sicut impossibile est servire Deo & Mammonæ, ita amicum Dei esse simul & mundi. (b) Et audet quisquam mendacem Christum facere, Mammonæ & Domino serviendo ? Vociferatur ille sæpè : Siquis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam, & sequatur me. (Luc. 9.) Et ego onustus auro, arbitror me Christum sequi ? (c) Nemo potest amplecti

(aa) 1. Ioan. 4. (bb) Rom. 8. (cc) Ephes. 5.

(dd) Luc. 1. (ee) Galat. 1.

(a) Aug. 20. 3. sentent. 221. (b) Didym. in 4. Luc. (c) Hieron. ep. 1. ad Heliod.

MUND. CHRISTO OPPOS. 308

Christum simul & sæculum. (d) Qui amat Christum, non amat sæculum: Christus enim abjectus est sæculo, sicuti & sæculum Christo, ita, ut scriptum est: (Galat. 6.) Mundus mihi crucifixus est, & ego mundo. Nemini amabilis fuit mundus, quem non antè damnaverit Dominus; nec salute potuit frui æternâ, qui mundi gloriatus est vitâ. Vox est ista Christi dicentis: Qui in hoc sæculo amaverit animam suam, in futuro perdet eam: qui autem in hoc sæculo oderit, in futuro inveniet eam. (e) Quomodo poterimus amare Deum, si amamus mundum?.... Exclude malum amorem mundi, ut implearis amore Dei. Vas es, sed adhuc plenum es. Funde quod habes, ut accipias quod non habes. (f) Quomodo potest esurire vel siti- re Christum, plenus siliquis porco- rum? Non potes simul bibere calicem Christi, & calicem dæmoniorum. Ca- lix dæmoniorum, superbia est: calix dæmoniorum, detractio & invidia est: calix dæmoniorum, crapula & ebric-

(d) *Isidor. Hisp. in synonym.* (e) *Cyprian. de laude Martyr.* (f) *Aug. in Ep. Ioan. tr. 2. vid. considerat. 13. pu. 2.*

302 CONSIDERATIO XVIII.

tas est. Quæ cum impleverint vel mentem vel ventrem tuum, Christus in te non inveniet locum. Quomodo ignis & aqua simul esse non possunt, sic spirituales & carnales delitię in eodem se non compatiuntur. (g) Quemadmodum nemo potest oculum unum in cœlum tollere, & alterum humi defigere: ita mens nequit, quæ Dei, & quæ mundi sunt, simul curare. (h) Pensa, mi Frater, sæpissimè, & scito certissimè, quia quos allicit dulcedo sæculi, eos occupat æterna amaritudo: & quos attrahit suavitas Dei, eos satiat perpetua beatitudo. Certè verum est, non est falsum; verum, inquam, est, quod dicit Scriptura Dei per os amici Dei: Quia amicus sæculi hujus, constituitur inimicus Dei. Utiq; sic est omnino, est immutabile. Non sunt verba tantum audienda, sed & terrificè metuenda. Si igitur non amas constitui inimicus Dei, horre execrando esse amicus hujus sæculi. Amicus autem sæculi hujus est, quicumque sæcularis delectationis amicus est. Rogo ergo te, ne ames sæcularia

(g) Bernard. ep. 2. (h) Isai. Abbas orat. 15. de mundi renunt.

MUND. CHRISTO OPPOS. 303

oblectamenta. (i) Frustra (*inquit Cy-
prianus agens de jejuniis & tentationibus
Christi*) regna hujus mundi transito-
ria & mutabilia immutabili & æterno
Regi ostendit vel promittit diabolus,
cùm ipse dicat regnum suum de hoc
mundo non esse: non quòd creatio-
nem suam, dæmonum subjecerit po-
testati; sed quia in his, qui amorem
mundi Dei amori præponunt, non
dignetur Divinitas sibi mansionem fa-
cere: & impossibile sit, eos à Deo
regi, qui se diabolo tradidere: quia
Christi & Belial nulla est participatio,
nec aliqua justitiæ cum iniquitate po-
test esse communio. Regnum hoc
non est naturæ, sed malitiæ; persecu-
tio est, non defensio: & tota hujus
potestatis virtus in mortem damnatio-
nemque eorum, qui sub hoc princi-
pe militant, elaborat. In hoc regno
sunt quicumque veritatem Dei com-
mutant in mendacium (Rom. 1.);
quicumque, quasi in taberna vitiorum
præcones, venales animas impurissimis
dæmonibus corrumpendas exponunt.
Hic avaras manus cupidi muneribus
complicant; hic genuflexo concupis-

(i) Anselm. l. 1, ep. 8.

304 CONSIDERATIO XVIII.

centiæ suæ quisque idolum colit, & propriæ libidinis adorat simulachrum. Non hæc te, Domine JESU, gloria movet; non hujus mundi tu tenes imperium; non horum cupidine tu cadis, aut prosterneris; non adoras malitiam, non peccato subjiceris: qui servis tuis dæmonia subdis, & omnem hujus mundi gloriationem destruis & confundis. *Hæc præclare Carthaginensis ille Antistes: quibus addo efficacissimam mellisui Abbatis ratiocinationem, ex ipso Christi in terras ingressu, & de terrenis rebus iudicio.* Nasciturus Dei Filius (cujus in arbitrio erat, quodcumque vellet, eligere tempus) elegit quod molestius, præsertim parvulo, & pauperis matris Filio, quæ vix pannum haberet ad involvendum, præsepe ad reclinandum..... Non est tale iudicium mundi. Aut iste fallitur, aut mundus errat. Sed divinam falli impossibile est Sapientiam. Merito proinde & carnis prudentia (mors siquidem & ipsa) inimica est Deo, & sæculi quoque prudentia stultitia nominatur. 1. Cor. 3. Quid enim? Christus utique qui non fallitur, elegit quod carni molest-

tius est. Id ergo melius, id utilius, id potius eligendum: & quisquis aliud doceat vel suadeat, ab eo tanquam à seductore cavendum. Christus eligit, quod salubrius judicat: vos eligitis, quod reprobatur ille. Quis prudentior è duobus? Cujus judicium justius? cujus sententia sanior? Quid elegit stabulum? Planè, ut reprobet gloriam mundi, damnet sæculi vanitatem. Necdum loquitur lingua; & quæcumque de eo sunt, clamant, prædicant, evangelizant. Ipsa quoque infantilia membra non silent. In omnibus mundi judicium arguitur, subvertitur, confutatur. (k) *Et adhuc dubitas, Christiane, Christumne an mundum sequaris? Christo, an mundo adhaereas? Qui non est mecum, ait Christus, contra me est. (l) Et ejus Discipulus: Qui dicit se in ipso (Christo) manere, debet sicut ille ambulavit, & ipse ambulare. (m) Si mundum sequeris, cum mundo Christum odio habes, & contemnis. Audi Augustinum in illa Ps. 30. Muta fiant labia dolosa: quæ loquuntur adversus justum iniquitatem in superbia & in abusione;*

(k) Bernard. serm. 3. in Natal. Dom. (l) Matth.

12. (m) 1. Ioan., 2.

306 CONSIDERATIO XVIII.

vel, ut ipse legit, & contemptu. Sic autem habet. Justus iste Christus est. Multa labia loquuntur adversus eum iniquitatem in superbia & contemptu. Quare in superbia & contemptu? Quia contemptibilis superbis apparuit, qui tam humilis venit. Non vis ut contemnatur ab eis qui honores amant, ille qui tantas contumelias accepit? Non vis ut contemnatur ab his, qui pro magno habent istam vitam, ille qui mortuus est? Non vis ut contemnatur ab eis, qui quasi damnationis mortem crucis turpem putant, ille qui crucifixus est? Non vis ut contemnatur à divitibus, ille qui pauperem vitam gessit in mundo, cum esset creator mundi? Omnia ista quæ amant homines, quia noluit illa habere Christus, ut non habendo ostenderet contemnenda, non quia in potestate non habuit possidenda: omnes qui amant hæc, contemnunt illum.

III. Non potuit consistere Dagon juxta Arcam Domini, quantumvis ad id totis viribus contenderent Philisthai. (a) Nunquam apparuit Deus Moyse in Ægypto (quæ est

(a) I. Reg. 5.

figura hujus sæculi) moranti, sed in deserto, procul à terreno strepitu; nec prius potestatem illi fecit accedendi rubum, qui ardebat & non comburebatur, quàm solveret calceamentum de pedibus suis: locus enim, inquiens, in quo stas, terra sancta est, à peculiari Dei præsentia. (b) Nempe nudum eum esse oportet, qui ad Deum cupit accedere. Idem Moyses infans à filia Pharaonis nutrici datus, renuit lac gentiliū feminarum sugere, solius hebrææ mulieris (& hæc, solerti sororis arte, infantis ipsius mater fuit) (c) lac admisit; (d) ostendens se de Hebræis, populo Dei electo, non de Gentilibus & Ægyptijs, terræ dilectoribus, esse. Idem impositum sibi puerulo diadema Pharaonis in humum delabi passus, pedibus calcavit: unde conjectavit mox Ariolus, hostem illum Ægyptiorum fore. (e) S. verò Paulus de eo sic scribit: Moyses grandis factus negavit se esse filium filiæ Pharaonis: magis eligens affligi cum populo Dei, quàm temporalis peccati habere jucunditatem, majores divitias æstimans thesauro Ægyptiorum, improprium Christi: aspiciebat enim in remunerationem. (f) Vnde hor-

(b) Exod. 3. (c) Exod. 2. (d) Ioseph. lib. 2. Antiq. 5. (e) Ioseph. ibid. (f) Hebr. 11.

308 CONSIDERATIO XVIII.

tatur Ambrosius : (g) Contemne quæ sæculi sunt, & Dominicæ passionis opprobrium contende omnibus præferre divitiis. Opprobrium dico, quod illis videatur opprobrium, hoc est, Judæis scandalum, Gentibus stultitia; nobis autem virtus Dei atque sapientia (1. Cor. 1.) Sed hoc Pharaon opprobrium putans, hoc est, inopiam, ignobilitatem, contumelias, maluit diaboli esse, quàm Dei portio. *Quid tu, mi Christiane? Cujus tu portio es? cujus deinceps esse vis? Diaboli, an Dei?* Psallebat, & ex vero dicebat vir ille secundùm cor Dei: Portio mea Domine; dixi custodire legem tuam. (h) Et iterum: Domine, tu es spes mea, portio mea in terra viventium. (i) Quàm rarus in terris, qui potest dicere, Portio mea Dominus! quàm alienus à vitiis, quàm segregatus ab omni labe peccati, qui nihil habeat commune cum sæculo, nihil hujus mundi vendicet sibi, non sit corporalium possessio cupiditatum; quem non inflammet libido, non stimulet avaritia, non lascivia effeminet, non luxuria decoloret, non sternat

(g) In Ps. 118. serm. 8. [h] Ps. 118. (i) Ps. 141.

MUND. CHRISTO OPPOS. 309

ambitio, non maceret invidia, non aliqua sæcularium negotiorum cura sollicitet; Deo, non sibi, natus. (*k*) *Is enim verò ex illorum numero est, quibus scribit Apostolus: Estis cives Sanctorum, & domestici Dei. (l)* Qui enim domesticus est Dei, exul est mundi: qui conversatur in cœlestibus, peregrinus est terris. (*m*) *Talis, cum innumeris aliis Christi affectis, fuit Theodorus Archimandrita, qui adhuc puer, istâ Iacobi sententiâ, Amicus hujus sæculi inimicus Dei constituitur, commotus & compunctus, mundum opesq; contempsit. (n)* *Talis voluit esse, atque adeò fuit Amandus, Sereni Aquitanorum Ducis filius, postea Trajectensi insulâ & sanctitudine clarissimus: Cùm enim Pater eum multis à sancto arctioris vitæ instituto amovere laboraret, hanc illi tandem gravissimam sententiam retulit: Terrena non appeto; tantùm mihi permitte, ut Christo militem. (o)* *Talem volebat Paulinus militem illum, cui ipse sic scribebat: (p)* Nihil est, benedicte fili, quod possit, aut debeat præferri ei, qui est verus Dominus, & verus Pater, & Imperator

(*k*) *Ambr. suprâ. (l) Ephes. 2. (m) Ambr. in Ps. 118. serm. 7. (n) A Lapide in Iac. 4. (o) Molan. Natali SS. Belg. 5. Febr. (p) Ep. 39.*

310 CONSIDERATIO XVIII.

æternus. Cui enim rectius vitam nostram impendimus, quam illi, à quo accepimus; & cui eam usque in finem debemus, quia ipsius beneficio vivimus? Si tamen in hoc sæculo illi militaverimus, tunc ad ipsum transire merebimur. Quòd si magis dilexerimus hoc sæculum, & maluerimus Cæsari militare, quam Christo; postea non ad Christum, sed ad gehennam transferemur, ubi principum hujus sæculi causa vertitur. *Hactenus Nolanus Præsul;* cui consonat Augustinus, quem ille ut patrem suum ac institutorem coluit. Nemo se circumveniat, Fratres charissimi. Unusquisque, cujus opera & voluntates exercet in hoc sæculo, cum ipso erit postmodum in futuro. Ac sic omnis homo aut cum Christo regnatus est, aut cum diabolo in inferni supplicio cruciandus. (q) *Et Hieronymus:* Difficile, imò impossibile est, ut & præsentibus quis & futuris fruatur bonis; ut & hìc ventrem, & ibi mentem impleat; ut de delitiis transeat ad delicias; ut in utroque sæculo primus sit; ut & in cœlo, & in terrâ appareat

(q) *Aug. serm. 83. de Tempore.*

gloriosus. (r) Et adhuc tergiversaris, mi-
 bone, spreto mundo, Christo soli adherere?
 Audi fulminantem, & treme. Qui me
 erubuerit & meos sermones, hunc fi-
 lius hominis erubescet, cum venerit in
 majestate sua & Patris & sanctorum
 Angelorum. (s) Noli itaque erubef-
 cere testimonium Domini nostri. (t)
 Dic cum Paulo Apostolo, & moribus asserere:
 Non erubesco Evangelium. (u) Ita di-
 xit, ita vixit, & sepulchro suo inscripsit Pau-
 lus Kostka Beati Stanislai Frater, amplis
 facultatibus pie distributis, voluntariam pau-
 pertatem amplexus; significans (ut sub-
 dit Historicus noster) (x) vitam sibi ino-
 pem, quamvis mundo ignobilem, ultrò
 delectam; quòd è schola esset non
 mundi, sed Christi: nec rubori sibi, sed
 splendori ducere, quod cœlestis Magi-
 ster re & oratione optabile & glorio-
 sum demonstrarat, ac fecerat. Ita si
 Evangelium, si Christum non erubueris; au-
 dies, quod olim Martyrius Monachus, à quo
 specie leprosi humanissimè acceptus fuerat
 ipse Christus: Martyri, tu me non eru-
 buisti super terram; ego te non eru-
 bescam super coelos. (y)

(r) Hieron. ep. ad Iulian. (s) Luc. 9. (t) 2. Tim. 1.

(u) Rom. 1. (x) Sacchin. histor. Soc. p. 3. l. 4.

(y) Greg. hom. 39. in Evang.